

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de două ori pre septembra: Duminecă și Joi. — Prenumeratua se face în Sabiu la expeditoria foiei pre afară la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumeratua pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 78. ANULU XX.

Sabiu, in 28 Septembrie (10 Oct.) 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru principalele știri străine pre anu 12 $\frac{1}{3}$ anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâiă ora cu 7 er. sirulu, pentru a douăa ora cu 5 $\frac{1}{2}$ er. si pentru a treia repetire cu 3 $\frac{1}{2}$ er. v. a.

Invitare de prenumeratua
la

„Telegraful Român“

pre patrariul din urma (Octombrie—Decembrie) al anului 1872. — Pretul abonamentului pre $\frac{1}{4}$ de anu e:

Pentru Sabiu 1 fl. 75 cr. v. a.

Pentru Transilvania și Monarchia austro-ungurească 2 fl. v. v.

Pentru strainitate, 3 fl. v. a.

DD. abonanți suntu rugati a nu intârziu cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugăm a se scrie curat, și în locu de epistole de prenumeratua recomandăm on. publ. avisurile postale, (Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.) că impreună cu spese mai putine să că mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratua la

Editură „Telegraful Român“
in Sabiu.

Nr. cons. 804/1872.

Incunoscintiare.

Prin acăstă se aduce la cunoștința publică, că supunendu-se par. Simeonu Bacilla, parochu în Crisiori, tractul protopresbiteralu alu Zărindului, și clericii absolui Vasiliu Sfetea din Brasovu, și Nicolau Aronu, invetiatoru in Abrudu, censurei prescrise in ordinatiunea consistoriale dto 10 Ianuariu a. c. Nr. cons. 37 publicate in „Telegraful Român“ din 3/15 Februarie a. c. Nr. 10. s'au aflatu deplin apti pentru de a finge că operatorii in cause matrimoniali și disciplinari inaintea forurilor noastre bisericesci și scolari spre care sfersitul să împartasită și bine-cuventarea archierescă in intilegul §-lui 442 din Dreptul canonico.

Sabiu, 21 Septembrie 1872.

Dela secretariatulu consistorialu archidiecesanu.

Evenimente politice.

Deshatera adresei la cuventul de tronu deținută în Dietă Ungariei și va deținută încă pînă la finea septembriei acestei. Dupa terminarea acestei desbateri dietă va face o pauză de vre-o diecă, două-spre-diecă diecă. Dintre deputatii români înca n'a vorbitu pînă când scriem aceste sururi nici unul, afară de adv. Gozmanu. Estratele ce le află prin deosebitele dînăuie ni dovedescu că acestu deputat nu a cuprinsu puștiunea sea, ori au voită sa reporte aplause cu ori-ce pretiu dela majoritatea dietei. La totă intemplarea densulu că română, deca a luat cuventul, trebuia să infătisseze altfelii dorintele românilor, dară nu să erumpă numai in manifestații de bucurie despre fericirea in care se află români, și să afle că totă pretenția că se facu din partea acestoră suntu de prisosu.

Delegațiile atragu cu dreptu cuventu atențione publică. Partea cea mai însemnată a atenționei se cuvine cointelui Andrassy. Fia-care cuventare a sea este urmărită cu interesu, pentru că în fia-care asta ascultatoriulu său cetitorulu descoperiri despre situația politica. Astă in cuventarea sa din 5 Octobre in delegațiunea senatului imperială dămu de una pasajiu instructivu, in care se repetă asigurarea despre durabilitatea păcei. „Referintele noastre, dice ministrul, cu cele mai multe staturi suntu cele mai bune și sum de acea firme

credintia ca pre lângă programă, carea nu este ofensiva, că după natură monarhiei noastre eschisiva defensiva, pacea va fi susținuta.“ Desbaterea, cu a cărei ocazie au rostitu contele Andrassy cuvintele aceste se invertă pre lângă votarea bugetului ministerial de resbelu. Membrii delegațiunei cu provocare la asigurări cum e cea de mai susu au cugetat ca este cu cale să stergă mai multe sume din bugetu. Pentru că să se convingă membrii delegațiunei că este necesitate să rămână posturile bugetului cum le a slatorit ministerialu dice contele Andrassy in altu locu alu cuventării sale cu privirea la referintele europene: este dreptu că a arătat delegaților o situație de pace, dară adăuge mai departe: de aci nu e de a se deduce că la spatele acestei situații și astă se vede mai departe din cuvintele ministrului, ca pentru de a asigură situația de acum trebuie asigurată poterea (fortă) prin carea să se poată susține pacea.

In Germania, și acum și in Elveția afacerile bisericesci ocupă unu terenu, care va dă multă materie nu numai pentru diuaristica, dară și pentru barbatii de statu unu tempu indelungat.

Unu conflictu săngerosu între turci și montenegrini a miscatul lumea pre vre-o căte-va dile din visurile festivitătilor berlineze. Conflictul se dice că l'a causat montenegrinii cari au atacat unu satu turcescu Coiasinu. Respingerea loru de către turci a fostu o batalie formale, carea a durat preste cinci ore cu focu veementu din pusci și tunuri. Locul de luptă a fostu acoperit de morți și răniți.

Dietă Ungariei.

In siedintă din 30 Septembrie a casei reprezentantilor se autentica mai întâi protocolul siedintei precedente. — Presedintele invita pre deputati a participa la servitiu solemnou dñeescu ce se va tineea in 4 Octombrie la 10 ore antemeridiane că diu'a onomastică a M. Sele regelui. Presedintele anuncia petiuni dela jurisdicțiuni, cari se transpun comisinnelor respective. Urmăria raportele comisiniilor judiciare, și apoi după une-altele se trece la ordinea dilei la care sta continuarea desbaterei generali la adresa.

Că vorbitoriu primu e prenotat Al. Trifunacz, care ascere projectul de adresa alu nationalilor. Elu și motivăza projectul prin o vorbire scurtă, in care indigiteză la egală indreptătire a tuturor nationalităților, pre care trebuie să o aibă in vedere mai nainte de tot. Multamirea pretensiunilor drepte nu va periclită nici decâtă integritatea statului — din contra, din ce cetățenii se voru bucură de mai multe libertăți, din aceea voru și mai buni cetățeni.

I. Schvarz pledează pentru projectul de adresa alu partitei de reformă. Afara de acesta mai iau parte la desbatere B. Lucacs și D. Iranyi.

In siedintă din 1 Octombrie prezinta presedintele, după trecerea preste formaliele obiceiute, raportul lunariu despre propunerile și interpellările ascernute. Raportul se va imprime și distribui deputatilor.

Dupa anunțarea cătoru-va petiuni și după ascernerea raportelor comisiniilor judiciare se trece la ordinea dilei. Se cetește projectul de lege despre înărtăcirea convențiunii postale încheiată in 7 Maiu 1872 cu Germania. Referintele comitetului A. Molnar recomanda primirea proiectului. Dupa ce vorbira la acestu project A. Nicoliu ministrul de comerciu Szlavu și L. Csernatony, se acceptă in generalu cătu și in specialu nemodificat.

Projectul de lege despre acoperirea sumei platindu suplementariu de 492.953.54 fl. la spesele

comune din 1869 se cetește și primesc. Urmăza cetearea projectului de lege despre acoperirea speselor de 17,316,622 pentru operațiunile anticipative de creditu din 1870, care de asemenea se primesc. Dupa aceste se cetește și primesc și alte proiecte de lege neinsemnante, cu ce siedintă se încheia.

In siedintă din 2 Octombrie ascernu referintii, după trecerea preste formalie și anunțarea cătoru-va petiuni, raportele: comisiunei judecării a III și a comitetului financialu și drumul de feru. La ordinea dilei sta a treia ceteare a proiectelor de lege primite in siedintă de ieri. Urmăza cetearea și primirea projectului de lege despre acoperirea sumelor acordate suplementariu pentru străformarea Ludovicului. — Se cetește projectul de lege despre înființarea universității din Clusiu. Referintele comitetului centralu Al. Molnar recomanda in numele comitetului primirea projectului. La desbaterea acestui obiectu iau parte ministrul de instrucțiune A. Trefort, I. Schvarz, dr. T. Vécsey, dr. I. Oláh și dr. Patruan. Projectul se primesc in editiunea comitetului, numai in titlu s'a facut o mica modificare, dicindu-se ca înființarea universității e numai provisoria. — Projectul de lege despre creditul suplentariu necesariu pentru susținerea universității din Clusiu de asemenea se primesc. — Dupa aceste se continua desbaterea despre proiectele de adresa. In siedintă de astăi vorbesc la acestu obiectu br. B. Lipthay, ministrul de justiția T. Pauer și K. Tóth, după ce siedintă se încheia.

Muntii Apuseni.

Desertu e totu ce vede sumetiul ochiu sub soare.

A. Muresianu.

Passivitatea proclamată in Albă-Ială și consecintele ei pentru viitorul naționalei române amu avut dejă ocazie de ale cunoscă ca acelea părătimbralul celu mai marcatu alu disoluției și nefericirei poporului nostru, presintele ne dovedesc, — și ca suntu și voru fi germinele din care voru resari astu-feliu de plante cari la întâia privire voru fi private că și nisice mladitie cultivate ou unu succesu favoritoru — pre oiuera — spre folosulu comunu; insa din cauza căci la noi de o parte nesciintă și nepractică cultivatorilor, iera de alta parte reușatea, desertaciunea și ambitiunea aceloră i aduce a folosi ingredientile acelei plante in detrimentul tuturoră cari voru gustă din suculu ei pierdinatoriu și stricatosu.

E sciatu ca decisiunile acelei conferintie s'au adosu a fi primite de majoritatea celor adunati prin sioptiri de după culise, jucându cei mai mulți rolu fatiarnicului prin cotacaria démna de urdiorii ei, numai spre a paraliză și spre a face unu fiasco celor adunati la conferintă din 5 Maiu in Sabiu, precum și pentru a susține și mai departe desbinarea, separatismulu și neincredere ințre filii unei mame comune, conformu instructiunii secrete primite dela fioul Blasius celu devotatu alu camarilei — căci nu ne erau de ajunsu funestele urmări ale desbinării confessionali. — Ieta ca sementă cea rea aruncata noctea de mâinile sacrilege in pamentul celu pregarit in spinédia sementă cea buna, ieta ca amu ajunsu tempulu ca acei pigmei politici insisi se infioră de ceea ce densii cu atâtă usiuratate de moie au inscenat și din chaosulu in care au adosu cauza națională voru sa se scote prin apucaturi machiavelistice indemnându acum ei a se scote frânturile nației nationali, carea densii au condus'o in Scyl'a și Caribde, că astă din nou sa se impuna la ocazia bine-venita de conducători experti. — Resultatul alegerei din Năsăudu, Sasu-Sebeșiu ni arata ca amu ajunsu astă de parte că poporul sa ia refugiu la straini acelei intemplete in 2 Octombrie a. c. in Abrudu suntu dovedi eclatante despre cele afirmate mai susu, unde chiar acei mari fericitori ai naționalei sub protestu ca subversădia interesa localu său mai bine disu

alui lor, indemna pre poporu a merge si a alege pre cutarele deputatu magiaru ca acesta sa apere interesele alegatorilor romani. Aceasta insemnă la unii maturitate politica, un deceniu va fi destul pentru a face pre poporul român a despră de viitoriglu seu si a estirpa din peptulu si anima lui increderea ce au avut o pâna acum a in intelectual sea, vediendu-o pre acesta necapace de a da espressiune dorintelor poporului la locul competitente.

Alegerea de deputat in Abrudu s'au intemplat in urm'a demisionării fostului alegatu Bittó in 2 Oct. a. c. cu care ocazione s'au infatisiosiati spectatorelui icón'a cea mai trista, vediendu cum pre alegatorii români din Rosi'a montana i aduce negociatorii de conscientia magari in 12 cara si-i deseara ca si pre unu articolu ce au trecentu in proprietatea lor prin cumpărare, spre a-si implini si satisface voei stapânitoru lor, ca asiacei a sa-si pote desfărce pretiul cumpărarei. Conducatorii românilor din Rosi'a, parintii susțină principiile passivității proclamate prin concursul lor cu mare solemnitate in Alba-Iulia. Cine iau impedececi si oprili in susținerea acelora principii? — Ma sa nu gresiescu, pre unu l'amu vedintu activu insa in ce directiune?... „Vai văve fătănicilor cari străcurati tientarii si inghititi armasariu”; sciti ce dice lumea de conduit'a ce a-ti avut? — Dice ca sunteti corupti tradatori si in soldului stapânitoru vostri Zsigmondu si Pogani pentru cari cu atât'a nerușinare si cu atât'a zelu detestabile a-ti cortesit u si le-ati datu votulu atâtatoru români si nu a-ti statuit a mantienă principiile passivității văstre si nici a-ti nisuitu a le folosi in interesulu si spre binele națiuniei.

Alta maniera care sămena forțe multu cu ceea ce ne-amu dedat a numi rafinaria au desvoltat celu din triumviratul dela Alba-Iulia, acesta după ce au vediutu ca cu aseclii sei au adnus națiunea in impasulu in care se afla, au otarit u că pre votantii români din Abrudu sa-i lase a vota cu stângacii unguri, cu cari au pactat pentru interese locale, — iera densii că sa nu se intuvece nimbulu marirei loru n'au votat, pentru că sa nu ajuta cei cari nu-i cunoscu mai de aproape, ca ei a jucat rol'a de lifieranti, — au fostu si de acei'a cari pentru unu blidu de linte, de-si se bucura de o stare cu totulu nedependinte, cu fruntea serina au pasit u unu mersu sumetiu printre alegatorii români spusndu-le ca densulu merge a-si depune omagiu sunu renumitului conducatoru alu comitatului Albeinferior, de carele numai mai anteriu su valematu

in conștiința sea si in viitorulu ce-lu avea atunci că ampliatu alu statutului după care viitoru si acum ofteza, iera altii au mersu in sperare ca voru dobindi unu osu de rosu cu ocazionea organizării magistratului din Abrudu.

Resultatulu alegerei resp. alu coticarilor si alu pactantilor din Abrudu-Rosi'a este, ca dintre trei candidati magari ai cercului alegatoriu Abrudu-Rosi'a unu Szigmondu Vilmos au primitu vre-o 91 de voturi si Pogani Karoli 182, ambi deakisti, iera Hegedüs Sándor 162 voturi. Acestea suntu fructele passivității si resultatulu marilor conducători ai românilor din Rosi'a-Abrudu, cari voturile lor 200 români indreptatiti la alegere au scintuit a le folosi in asiā modu scandalosu precum s'au vedintu din cele premise, si asiā din cauza caci nici unu dintre cei trei candidati magari n'au intrunitu majoritatea absoluta se va intemplă o alegere nouă in 15 Novembre a. c. Ca voru desvoltat pre dia' presifita conducatorii românilor de prin muntii apuseni o asemenea purtare seu se voru răsina si le va paré reu de cele facute, tempulu neva aratá.

Acum braviloru conducători ai românilor din Abrudu-Rosi'a poteti ride de opera văstra cea minonata, cari a-ți voit u jucă doi bani in trei punzi si ve mirati de intelepciunea si maturitatea politica ce a-ți desvoltat, caci a-ți scintuit a preventi pre acei'a cari voiau a folosi acelea voturi române in interesulu românu, alu națiunei; dara fi-ți siguri ca ve-ți trebuie a jucă cu cărti deschise de aci inainte, iera marirea nimbului vostru va trebui mai corenduori mai tardu sa se innegresca si sa se intunece caci faptele văstre negre si pechatose suntu.

Unu caletoriu.

Dela societatea academică din București.

Siedinti'a III. din 7 Augustu 1872.

Presedintele (Laurian) deschide siedinti'a, comunicându societății ca Ales. O dobescu au oferit pentru bibliotecă societății acad. unu exemplu din dictionarul etimologic de Cihacu si unu exemplu din carte lui Roesler „Romanische Studien“ (societatea primește cu viau multiamire) apoi ca dr. Obdenariu au respunsu ca primește cu multiamire a si membru corespondent alu societății acad. rom. Dupa acestea presentădă cunțurile delegațiunii, cari se tramit la comisiune. In fine cetește seriea cestiunilor cari suntu astazi la ordinea dilei, ad. a. ficsarea siedintelor publice,

b. cestiunes diplomelelor, c. propunerea parintelui Melchisedecu Radeanu si d. „tendintile ostile Românilor aparute pre câmpulu literaturii straine.“ — Hodosiu inainte de a se incepe discussiunea asupr'a cestiunilor puse la ord. dilei cetește o propunere (subscrisa de mai multi membri) prin care se cere a se decide inca de acum că sessiunea prezenta sa se incheie cu finea lui Aug. c. n. — Se pune la ord. dilei pentru sied. prossima. — Relativa la ficsarea siedintelor publice se decide a se amenă pâna cându membrii, cari au sa vorbescu, nu voru anunța ca suntu gata cu discursurile lor.

In privinti'a diplomelelor, presed. spune ca pentru a se face 400 diplome in sensulu decisiunei luate in an. tr. (11. Sept. 1871) artistulu au cerutu 150 galbeni — si nevaendu fondu in adinsu alocat pentru acesta, iera din fondurile estraordinarie neavandu sum'a ceruta, apoi parendui-se sum'a forțe mare nu au esecutatu decisiunea si este de opinione in starea actuale a finantelor societăției, a se face provisoriu diplomele cătu de simplu tiparite, ceea ce n'ar costă mai mult de 15 galb. — Baritiu cere a se amenă cest. pâna ce se va vedea de ce fonduri dispune societatea in anulu curinte — O dobescu cere a se amenă cestiunea pâna in anulu viit. iera altii pâna la votarea bug-tului. In fine se decide a se amenă din consideratiuni economice.

In privinti'a ofertului de 400 galbeni a parintelui Radeanu se decide a i se respunde: ca societatea primește cu multiamire, lu invita deci a versă bani in cass'a societăției, care i va plati pre vietă dobend'a de 10% tramisa in două termine cu dovada din partea d-sele despre primire legalisata, inse cu conditiunea d'a nu fi după moarte d-sele nici o pretensiune din partea rudeniilor. — Dupa acestea presedintele punendo in discussiune tendintele ostile a literaturii straine in contr'a românilor, face verbalu nouă espunere resumata despre cuprinsulu cărtiei lui Robertu Roesler „Romanische Studien“ (tip. 1871) in care se vede o tendintă nouă (bă vechia inventata de Engel, etc. si nici decât de Roesler) in contr'a originei latine a poporului rom. propone a se studia carteapoi a i se face o refutatiune că respunsu in contr'a ipotesei susținute de autorulu. — O dobescu arata regretele sole ca in procesulu verbalu din siedinti'a preced. nu s'a trecutu motivele pentru cari densulu a propus a se pune in discussiune tendintele literaturii straine in respect. loru si in specie alui Roesler, spune ca societatea academică are missiunea sacra de a fi operatoarea tradițiunilor naționali si istorice — de aceea propune că sa se traduca carteapoi cu spesile societăției, fiindu ca acesta carte astazi jocă unu rol.

FOISIORA.

Cronicile României.

Prefati'a la a dou'a editiune.

La 10 Aprile, anulu 1872, s'au implinitu două-dieci de ani de cându amu datu la lumina intăia editione a Letopisetelor Moldovei. Astazi publicu, că a dou'a editiune, „Cronicile României.“

In acestu intervalu de două-dieci de ani căte s'au petrecutu in in tiéra nostra! Insa si tiéra s'au transformat! Visulu stramosilor nostri, mărele scopu națiunale alu lui Stefanu si alu lui Mihaiu, s'a realizat: „Astazi avemu o Romania.“

In istoria popoarelor lumii moderne cu deosebirea demna de tota mirarea este sōrtea națiunii române! Din incepulu incungurata de poternici vecini, in lupta secularia cu ei, supusa apoi si sfarsita in mai multe trunchiuri, nu odata ea a fostu pre marginea prapastiei; nu odata existintă si chiaru numele seu au fostu in ajanulu de a fi sterse din carte omenirei; si, faptu curiosu! tocmai in acele momente de dorere, cându fi si ei cei mai energici, cei mai plini de credintia in vitalitatea gîntei române, desperau, tocmai atunci Providenti'a luă de mâna pre națiunea nostra, că pre o fiica iubită intre fiicele cele mai iubite, o scotea din lote periculele, si o realită mai teneră si mai sdrevana decât fusese inaintea orei perirei! N'avemu dura dreptu, noi români, de a sustienă ca la gurele Dunarei de josu, noue ni s'a datu o missiune de implinitu!

Se aprobie două sute de ani de cându, — in midiloul resbelelor esteriore si civili, in midiloul a totu feligru de tirania din launtru sub cari apoi si-a perdutu si vieti — Mironu Costinu, in 1677, scriendu Letopisul Moldovei, dicea aceste

durerose cuvinte: „Ce, sosira acupr'a nostra cumplite aceste vremi de acum, de nu stâmu de scrișore, ci de grigi si suspinuri; si, la acestu felu de scrișore, gându slobodu si fără voluri trebuiecesc; iera noi privim cumplite vremi si cumpena mare pamentului nostru si noue!“

Cinci-dieci de ani mai tardu, situatiunea devinise si mai rea; si bietulu Ioanu Neculce, aproape de a-si inchide ochii, după o lungă vietă plina de furtune, strigă in marea sea dorere: „Oh! Oh! Oh! Seraca tiéra a Moldovei! ce sōrte de vietă ti-au cadintu! Cum au mai remasu omu traitorii in tine de mare mirare este, cu atâtaea spurcaciuni de obiceiuri ce se trag pâna astazi in tine, Moldovo! etc.“

Cându asemenea accente dorerose esau din peptulu betrânilor nostri cronicari, fia-care din ei, omu de statu insemnat alu templului seu — Mironu Costinu, mare Vornicu alu Moldovei, carele dicea lui Duc'a-Voda: sa nu dâma loculu, ca pamantul acesta este fragmentat cu săngele mosilor si stramosilor nostri; si Ioanu Neculce, ultimulu Hatmanu purtatorul de resbelu, carele in frontea ostrei Moldovene a contribuit la salvarea lui Petru celu mare pre tiermurile Prutului, — ei nu numai arata dorerile tristului secolu in care traiau, dara prevedea si prevesteau viitorile nenorociri ale tie-rei: taiarea seu isgonirea ultimilor domni români, secululu de feru si de tină alu fanariotilor prefaceră oraselor donarene in cetăți turcescă, cedarea pre unu tempu a banatului Craiovei, perderea pâna astazi a Bucovinei si a Basarabiei, in fine mai multu decât eminența stergere a tierilor române de pre car'a Europei!

Si, cu lote acoste, după grozavulu potopu străucesc curcubeulul reinsemnării orisontelui românesc! Marea revoluție francesă dice poporelor, că si Christu lui Lazaru: scălati-ve! Numele lui Napoleonu, că in tota lumea, strabate si la Dunarea de josu! Semnamentul naționale renasce. Tudorul

Vladimirescu revindecă drepturile nu numai ale tie-rei, dara si ale claselor desmostenite. Elu ia armă nu numai in contr'a fanariotilor, dara si in contr'a boierilor, seu a despoilor norodului, spre a intrebui propriile sele cuvintele.* Revoluționea sea națională, si totu-odata sociala, este simburele nu numai alu revoluționei din 1848, dara si alu actului de emancipatiune din 2 Maiu 1864. Fanariotii se ignorescu din domnia Moldovei si a tiei românesc. Pre urma nasce resbelul intre Russi'a si Turci'a din 1828—1829. Pacea dela Adrianopole se incheia. Autonomia Principatelor se consanțiesce prin acestu tractatul intr'unu chipu pozitivu. Domniele române, viagere si alese, după datin'a străbuna, se reînființează. Unu guvern intemeiatu pre anume legi si asediamente, supus controlului adunărilor obștescii, inlocuesc ocărmairea desfrenata si destructiva a despotilor straini; si ginta româna nu pere!

Dara, noue nenorociri vinu sa apeze vechile colonie ale lui Traianu! Protectoratul românesc degeneră in proconsulat. Domnii nu suntu decât nisice locoteninti ai consilioru Tiarului. Totu semnamentul de naționalitate si de libertate este interdisu si inabuzit!

Revoluționea francesă din 1848 si afia resutetul — că in tota Europa — in lassi si in București! Inse, miscarea este in curendu reprimata. Ocupatiunea turco-rusescă vine in ajutorul reacțiunii din launtru. Autonomia tiei redieve unu simplu cuventu; garantile naționale si constitutio-nali ale tractatului de Adrianopole se inlocuesc prin hidroscopică conventione dela Balta-Limanu, care este negaționea a tota independență, a tota libertatea si egalitatea din launtru! Domnii nu se mai alegu de

*) Serisoră inedită a lui Tudor Vladimirescu către betrânlui Nicolau Golescu, din colectiunea lui Dimitriu A. Sturz'a Miclausen.

mare in Europa resumando toate teoriile istorice asupra românilor că sa se vădă absurditatea, apoi marele aparat de istorice scientifice și citaluni, că sa i se respondă chiaru prin ele și astfel să se atitie dorintele de a nă se respunde, să servescă și că scăla de modul cu să se desbata cestiunile scientifice și „alătura este alătura combate.“ Înse cere că sa se alăgă din insuși senul societăției unu membru și sa nu se publice traducările fără de a fi insocia unde trebuie de notele necesare cu cari sa se combată ipotezele eronate. Păriu spune ca pentru asemenea cestiuni aru și bine să existe o revista a societăției, după cum a exprimat dorintă și dlu Massimu, înse imposibilitatea ei să a discutatu și să a venită și alta-data. Nu se poate unu cu parerea dui Laurianu și Odobescu până când unu membru alu societăției după unu studiu seriosu ală cartiei nu va veni cu unu raportu scrisu in care sa arete: ce și cum tratézia Roessler istoria loru și după aceea de s'ară gasă ca merită sa se pună in desbatere, sa se ocupe societatea precum să a facut acăstă și in academii ungurășca (căci Roessler se ocupă și de istoria ungurășca, carte lui are tendinție politice imbrăcate ou caracteru istoric.) Deci propune a se multiamă dloru Laurianu și Odobescu pentru aducerea la cunoștință a unor asemene cărti și a se insarcină eei cari au apelat la nisice asemene studie și cătu mai curendu sa presentedie reporturile loru scrise atâtătă despre Roessler cătu și despre unu articolu important asupra românilor aparute in revistă trimestrală franceză „România.“

Societatea academică după lungi discussiuni primește propunerea dui Papu.

S i e d i n t i a IV. dela 9 Augustu 1872. Se cetește procesulu verbelu ală siedintiei preced. și cerendu-se a se face ore-cari modificării să a mențină autenticarea. Presedintele comunica dōue scriitori ună din partea dui Ioan Ionescu și altă din partea dui Stefanescu, prin cari ambii declară ca primescu a fi membri corespondenți ai societăției acad. — Sionu cere pentru filoromanu francez Bataillard căte unu exemplarii din toate tipariturile societăției, și se decide a i se dă. Dupa acăstă propune să a se numi membru onorariu. — Massim propune asemenea a se numi membri onorari și dd. Diez și Cihaucu, cari prin scrierile loru a adus mare serviciu literaturii române. Proponentii se invită a veni cu propunerile loru cându numirea de membri onorari va fi la ordinea dilei. — Baritiu cere că propunentii să nu se grabescă a propune alegerea de membru a vreunei persoane înainte de a fi bine asemnată de mai nante prin serioare, că sa nu se intempele sa

ne spunem la refuz. — Feta unindu-se cu parerea dui Baritiu atrage și dsea atențunea societăției asupra acestei cestiuni delicate; presedintele înăndu cuventul arata ca de să nu există articlu anume in regulamentulu societăției in care sa se cera dela propunentii de numiri de membri onorari și coresponzatori veni cu scrisori din partea candidaților ca primescu, totu-si esperientă ne dictată a adoptă o asemenea măsură. Înse ca această cestiună in curențu va veni la ordinea dilei, propune a se luă in desbatere, după decisiunea siedintiei preced. propunerea dui I. Hodosiu și consocii, din 7 Aug. a. c. de a se inchide sessiunea anului presentă, la 20 Aug. a. c. Punendu se in discussiune această propunere se admite in principiu a se grabi societatea dă termină lucrările ei cătu mai curendu possiblă, fără înse a se ficsă și dui a inchiderei sessionei fiindu ca nu se poate prevede cându se potu termină lucrările necessare din sessiunea anului curintă. Fiindu ca comisiunile insarcinate cu cercetarea raportului generalu ală delegației nu suntu inca gata, presedintele radica siedintă anunțându pre cea vîntore pre Sâmbăta la 1 ora după amădia-dă, in care la ordinea dilei va fi cetirea și desbaterea raporturilor comisiunilor cu cercetarea raportului delegației.

Cincu-mare, in 9 Sept. 1872.

R E P L I C ' A

la responsurile ex-investitorilor din Cincu-mare Ignatiu Mandocea și Ioan Stăngău, publicate in nr. 69 ală diariului „Telegraful Român“.

Motto: Cine se escusa se incusa.

(Fine.)

Trecemu acum să la corespondența lui Ioan Stăngău secundarinului ex-investitoru pre care altamente l'u amu și potu trece cu vederea, căci după convingerea noastră elu numai au decopiatu și subscrisu cele dise de elu, care suntu alt-feliu esfuscul penei ex-investitorului primariu.

Cnnoscemno noi bine Papenheimerii nostrii.

Destulu ca elu inca vine subscrisu și prin urmare elu este responsabile pentru ce au subscrisu.

Ti recomandăm dle ex-investitoru, că de alta data sa aibi grigia bona cându 'li mai adoptezi căte unu atare fetu fără de vreme plinu de contradicții și vapsitu cu colori cameleonice.

Alinea prima este neadeverata, căci biserică noastră de multu nu mai capătă „Telegraful Român“ din cauza că lad'a bisericei au scontrat o binișoră fără adese sociul d-tale, de acum numai afli unu banu de domne ajuta in ea, și prin urmare

este copilul de predilectione alu Europei, precum fusese Helad'a in 1821—1828 !

Pacea dela Parisu se incheia in 18/30 Martiu 1856. Români suntu chiamati de a se rosti insuși in privintă viitoră organizații a patriei loru; și inadinsu tramisi ai Areopagului europénu vinu in Bucuresci și in Iassi spre a asculta glasulu și dorintele unei națiuni desceptata din mormentu !

Ventul libertăției imprăscia nouii negri de pre orizontele Dunărei de josu. Ce mare, ce frumoasa epoca incepe atunci ! Dupa seculi de despotismu și de insorire natională și socială, toate clasele poporului român se intrunesc in adunările mame din 1857 ! Frăția romană renasce ! Pre același bance și pentru același mare scopu : Formarea statului român, se intrunesc într-o strin-gatura de mâna : Domni, boeri și sateni. Atunci amu mai avutu a scrie istoria ; amu facutu istoria !

Moldova, cu toată individualitatea sea istorică, cu toată interesele sele proprii, avendu consecinția a marilor sacrificii materiali ce avea să facă în favoarea unei mari idei, este sublimă de abnegare ! Ea se rostescă unanimă in favoarea unirii ! Spre a ajunge la potință de a se rosti liberu, ea avea nevoie a se luptă, și se luptă cu barbatia și in contra influenței active din afara din partea Turciei și a Austriei, și in contra pressiunii fără de margini a guvernului întregu alui lui Vogorides, rendită Caicacamu cu missiunea anume de a combate aspirația națională ! Protectoru activu și generosu alu acestor aspirații este Napoleonu III, cătu a imperiului geniul bine-facătoru alu României.

Russia atunci și parasește și ea politică grea-să, și se intorce la politică drăptă din tempul tractatelor de Kaiardji și de Adrianopol. Alătura cu Francia ea sprință ideea unirii, pre care dejă o recunoștere și o garantare in principiu prin regulamentul organic din 1832.

Prussia și Italia, și apoi și Anglia iau sub-

noulu presedinte, care ve sta reu la amendoi in ochi, nici au potu veni singuru in posibilitate de a celi diariul bisericei necum și alti nechiamati. — Acă ne provocămu la atestatul on. redactiuni a „Telegr. Român.“

Ti spunem dle ex-investitoru, ca și in casu, cându amu avea „Telegr. Rom.“ la biserica, nu te ai și prea imboldită la elu că și pâna acum, fiindu ca cu diaristică nu te prea ocupă ; apoi sa rogu-te o revista in biblioteca-ti și vedi, ca căte cărti pedagogice posedi și pâna unde ai sositu cu literatură noastră. —

Pentru frică de studiare său ceteră a ordinăriilor consistoriali, care 'ti suntu o „terra ignota“, săru potea acelea toate măcedi in archivulu bisericei.

Arogantia este din parte-ti și "i spunem ca nu ai avutu temeu sa cânti asupra-ne pre cord'a lui Ignatiu Mandocea, care după marturisirea-i este de totu ruinat.

E mai multu că ridiculosu, ca te faci avocatul lui Ignatiu Mandocea despre care singuru ai mai multă și exactă cunoștință că ori-care dintre noi și scibine ca cum ne-au ruinato.

Nu-lu mai spală și dta pre arapulu, căci ca totu mai negru se facă.

Déca ti este legea de presă cunoscută sa sei ca de să nu me amu subscrisu in corespondența noastră totu-si poti intenta redactiunei procesu de presă și atunci vomu intreveni peontr redactiune in persoana. — Dta se vede că nu scă și nu cunosci usul diaristică ca nu-i de lipsă a se subscrive corespondentii la impartasirile loru priu diarii, căci redactiunea cunoșce pre bine pre corespondenții sei.

Asiā dara amu acceptat sa vedem cum vei justifica d-tea incheiatul contractu de investitoru in unitu, — care contractu astădu l'u ai in străină, și numai deca nu te va intări ven. cons. de investitoru primariu gr. or., că care voiesci a ne procopsi pre venitoru, vei sa-ti incepi functiunea că dascalu unitu. — Cu ddiu.

De acă se vede ca dtea târguesci cu confesiunea după cum 'ti vine mai bine la socotela, și nu-ți pasa de pedepsă apostatice.

O se vedi că-ti va umbla că babei intre poeni, — căci unu atestat de pedagogia, de ale d-tale care se află la ven. cons. archidiaconat, portă o gaura togmă unde se află clăsiificării unei portări vis-avis cu studiile pedagogice, din care pricina dlu referinte consistoriale va fi necessitată a se uită in originalu.

Că sa vedi dle ex-investitoru ca nu suntemu

scutul loru dorintele și trebuintele națiunii române. Si astfelui, se incheia conveniunea dela Parisu, care, déca nu ni dă unirea, dara celu putin ni dă midilöcele și potință de a ajunge la realizarea ei !

Si asiā renascerea României devine o realitate ! Dela 1859 pâna la 1864, ce n'amu facutu ! Alegerea unui singuru Domnul pentru ambele principate ; și, in corendu, că consecinția, unirea tie-riilor plina și întrăga ; secularisarea averilor monastirilor inchinate și neinchinate ; oborirea clăcii (boierescu) ; improprietarirea tie-riilor ! — Mare cestiune socială, care pretotindeni a constatat sacrificiile materiali colosalii, ruină de clase întregi și sfroie de sânge, in România se deslegă fără o picatura de sânge, fără ruină nimenii ; ba chiar din contra dela alu doilea anu, producția agricolă se indoiesce, și bunurile rurale salva avereia a sute de proprietari indetorati ! — Si apoi, egală indrituire a tuturor claselor societăției române ; sufragiu universale ; instrucția publică generală, gratuită și obligatorie ; înarmarea întregii națiuni, că principiu, și, in faptu o armata numerosă și bine organizată, cum Dunarea de Josu nu vediuse o asemenea din temporile lui Stefanu și Mihail ! Si căte alte reforme adeverat liberale ! Unificarea codicilor, cu maritagiu civil cu juriul, cu oborirea pedepsei de moarte ; legea juditiana ; legea comunală ; camerele de comerciu și de agricultură ; concursurile și expozițiile de agricultură și de industria națională, sistemul metricu decimal etc. etc.

Si, mai pre susu de toate, rumperea conveniunii dela Parisu, incătu ea margină autonomia nației ; și, că preambulu la statul din 1864. Europa recunoscând României dreptul absolut de a-si preface guvernul și legile din intru după trebuintele și interesele sele, fără celu mai micu amestec și interventiune din afara !

(Va urmă.)

**) Vedi prefată la intâia ediție.

minciuni, ómeni fára onóre, caracteru sì adeveru, ti ascernemu spre cétire urmatoriu atestatu oficiu : „La cerere se adeveresce din oficiu ca fostul invetitoriu gr. or. Ioanu Stângu din Cincu-mare au incheiatu contractu cu subscris'a representantia bisericésca gr. cat. de a trece dela confesiunea gr. or. de invetitoriu la scól'a nóstra greco-católica cu salariu anuale de 50 fl. v. a. pre tempalu de 20 de ani, care contractu prin subscritie ambilor contrahenti au devenit perfectu si se asta in mán'a lui Ioanu Stângu.

Fiindu insa ca mai tárdu Ioanu Stângu au mai voită sì altu contractu a incheiatu cu parochulu in privint'a competitiei stolari, representantia bisericicei nóstre afându acésta pretensiune de arogante, din acestu incidente nu au voită a se mai tineea de contractu pre care l'au dechiarat din parte-si de desfintat.

Cincu-mare in 9 Septembvre 1872.

(L. S.) Representantia bisericiei gr. cat.
Teodoru Balanu,
parochu gr. cat.

Óre si acestea suntu minciuni ? — Óre caracteru este acel'a, cându fiiglu unui preotu sdravenu reposatu in religiunea stramosiéscă, din interesu personala sa faca tergu din religiune ? ! !

Aline'a IV-a din responsu-ti sì anume intrebarea pusa nu are intielesu sì prin urmarare nu scimut ce sa respundemus acestei intrebări intunecate.

Aline'a V. si VI. nu se tiene de obiectu dura totusi voimur sa nu remanemus datori ex-invetitoriu si ací respunsulu cuvenit, sa nu cugete ca dora ací aru avea dreptu.

Episod'a acést'a nu are altamente nici o referintia la cele publicate de noi.

Este dreptu, ca comitetul parochiale dupa cadera d-vostra dela culmea missiunei invetatoresci, s'au consultatua despre sórtea scólei nóstre, si si-au esprimatu dorint'a, ca pánna amu pune lucru in cale sa provocámu pre meritatulu invetitoriu Ioanu Branisce din Merghindeálă a se declará, ca nu aru si aplecatu sa vina in Cincu intr'unu anu cá invetitoriu si in modo provisoriu afara de lega cu d-ta sa pregátesca terenul invetiamentului, cá numai dupa unu anu sa esimur apoi cu concursu in publico, dupa ce vomu si capetatu poporu pre partea nóstra si cu léfa a dóu'a firesco déca la acésta exceptiune se va invóii invetitoriu, Ioanu Branisce, sinodulu parochiale si in fine senatulu scolare. — Óre nu aru si fostu lucrul acést'a togm'a in favo-ru-ti, cákci ai si invetiatu nouitu metodu de instrucțiune, cu care face furóre ? — Ioanu Branisce provocatul fiindu in acésta direcțiune, au respunsu negativu, si sinodulu inca nu au voită, a primi propunerea comitetului si prin urmare au venitul lucrul iéra la státutu. — Nu scimur ce vrei sa scopesci cu acestu incidentu, pentru care poti sa te caiesci pote cătu traiesci, ca dolo malo ti-ai ruptu terenul de sub picioare.

Incátu pentru vinarsulu spendatu te indreptámu la cele díse de noi, si vedi ca este acolo unu „On dit". — Altmintrea este fapta ca membrii sinodului parochiale Georgiu Glontiu si Vasile Brosiu a buna séma in posessiunea „facultătiei divinatrice", de pre tripodele Pythiei, ametiti de fumulu spiritului ne profetiá ca numai Stângu si iéra Stângu neva putea duce la limanulu celu dorit. Erá bataitoru la ochi ce scandalu facea acesti oraculi delici. Óre ce gândesci, din convictiunea loru interna ueinflointata de nime au agitatu acesti ómeni ?

„Ti sta calea deschisa a pasi inaintea justitiei déca te asti claru, si-ti vomu prestá satisfactiune déca ti se compete, fapt'a este, ca toti tieganii au votatul pentru d-ta carii la casu de lipsa voru spune convingerea loru adeverata si anume cându voru depune joramentulu Zenonianu.

Standu lucrul asiá precum l'amur enaratu noi si-lu cunosci si d-ta bine, ne mirámu de simplicitatea, care o posedi asirmandu, ca noi amu si ómeni fára caracteru, lipsiti de totu sentiulu de onóre si adeveru. Vai de noi aru si déca acést'a ne-aru si neapelabil'a sentintia.

Trebuie ca d-ta numai pre aceia i tieni cu caracteru, cari din interesu propriu poporale schimba religiunea, cá cameleonulu colorile. Onóre ti-ai facutu acum si in veci.

Alaturându-ve dle redactoru ací sub %. documentele oficiose despre cele afirmate din parte-ne, ne rogámu a dá locu replicei acesteia in stimatulu d-vosstre diuaru, cá cestiunile sulevante sa se la-

murésca pre cătu se potu mai bine cá sa vedemus, sa facemus pre venitoriu pasii mai buni pentru inaintarea culturei si a crescerei credinciosului nostru poporu.

X. Y. Z.

Varietati.

* * * (Producere a teatrale) a dñu Ionescu de Dumineca si Marti a fostu preste tota acceptarea. Persone competenti suntu de acordu ca mai multu nu se poate pretinde dela unu personalu asiá de micu. Dñu Ionescu a satisfacutu renumelui ce i-a premersu pre aici, cákci i-a succesu a amusá pre publiculu numerosu pánna la desfatare. Cu deosebire representarea lui „Barbu Lautariu" in tota originalitatea sea a cucerit artistului sgomotóse aplause. La cererea generale dñu Ionescu va mai dá inca o representatiune astazi si dupa aceea va pleca spre Blasius-Alb'a-Iuli'a.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de invetitoriu la scóele populare gr. or. din protopresbiteratulu Târnavei de susu, se escrie concursu pánna la finea lui Sept. a. c.

a) Pentru Bojolu-mare salariu 100 fl. v. a. cuartiru si lemne de incaldit.

b) Pentru Sz. Ernea salariu 80 fl. v. a. cuartiru naturalu si lemne de focu.

Concurrentii pánna la terminulu mentionato sa si tramita la subscrisulu in Alm'a petitiunile, loru instruite in intielesulu Statutului Organicu.

Cu impreuna intielegere a comitetelor parochiale.

Ioanu Almasianu,
Protopopu.

Concursu.

Devenindu statiunea de invetitoriu la scól'a confessionale din comun'a Lazu vacanta, se escrie pentru reintregirea ei acestu concursu pánna la 15 Oct. 1872 st. v.

Emolumentele suntu :

Léfa 120 fl. v. a. cortela si lemne pentru incaldit.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune au sa-si inainteze petitiunile loru inzestratae cu documentele prescrise de Statutulu Organicu inspectionei scolare districtuale respective in S. Sabesiu pánna la pomenitul terminu.

Lazu in 11 Sept. 1872.

(3-3) Comitetul parochiale gr. or.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor invetatoresci in protopopiatulu gr. oriental alu Hatiegului, in comunele :

1. Petrila cu salariu anualu de 300 fl. v. a. si cuartiru ;

2. Livezeni, cu salariu anualu de 300 si cuartiru, —

Se deschide concursu pánna la 10 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá aceste posturi sa-si indrepte suplicele loru bine instruite la subscrisulu.

Hatiegu in 10 Septembvre 1872.

I. Ratiu
(3-3) Protopopu gr. oriental.

Concursu.

Pentru stationile invetatoresci din comunele urmatore, tête din protopresbiteratulu Dobrei se escrie concursu cu terminu pánna la 15 Octobre a. c. st. v.

Emolumentele suntu :

1. Tiss'a cu salariu anualu 110 fl. v. a. 80 mesuri (mertie) mari de cucurudiu sferrato, 4 mesuri fasole.

2. Lasau 80 fl. v. a. 50 mesuri cucurudiu, 4 mesuri fasole.

3. Tacamasiu 44 fl. v. a. 84 mesuri cucurudiu, 3 mes. fasole.

4. Stancesti-Ohaba 43 fl. v. a. 50 mesuri eu- curudiu, 3 mesuri fasole.

Pre lângă aceste, lângă fia-care scóla cuartiru

naturalu cu gradina de legumi, si căte 8 stengeni de lemn, din cari se va incaldí si scól'a.

Fia-care recurrentu pentru un'a, seu alt'a din aceste stationi are sa-si tramita petitiunea instruita in sensulu Statutului Organicu § 13 la subscrisulu in Dev'a pánna la terminulu indicat.

Dev'a 20 Septembvre 1872.

Pentru comitele parochiali
Ioanu Papiu,
Protopopu.

(1-3)

Concursu.

Fiindu parochulu Isaie Pop'a din parochia Micănești cu filia Almasielu protopresbiteratulu Iliei, cuprinsu tare de nepotintie si betrâneție, incátu de unu anu si siepte luni nu mai poate purtă oficiu preotescu; se escrie concursu pentru unu capelanu, pánna la 24 Octombvre st. v. 1872.

Parochia intréga consta din 130 familii cu 800 suflete — venitulu preotescu este dela fia-care familia 2 mesuri mari de cucuruzu cu ciocani — folosirea cimiterielor si stol'a indatinata, din care jumetate va fi a capelanului.

Concurrentii au sa-si astérrna concursele sale provediute cu documentele prescrise in Statutulu organicu la subscrisulu pánna la terminulu mentionat.

Ilia. 25 Sept. 1872.

Cu intielegerea comitetelor parochiale.

Ioanu Orbonasius,
Protopopu.

(1-3)

Concursu.

Pentru ocuparea stationei invetatoresci deve- nita in vacantiu in comun'a Sasensi, se escrie prin acést'a concursu pánna in 20 Octombvre st. v. cu care statiune este impreunata o léfa anuale :

a) in bani 50 fl. v. a. din sfodiulu comunei ;
b) trei-spre-dieci galete cucuruzu dela poporu.

Doritorii de a ocupá acést'a statione au a-si astérrne petitiunile loru provediute cu documentele prescrise de Statutulu organicu in §. 13 la subscrisulu pánna la terminulu pomenit.

Nocrichiu, in 25 Septembvre 1872.

Cu intielegerea comitetului parochialu.

G. Maior, adm. prot.

(1-3)

Edictu.

Rafir'a Ioanu Stoic'a Frentii, soci'a lui Nicolau Stoic'a Burdulea din Venetia inf. in distr. Fagarasiului, carea mai de doi ani au parasit cu necredintia pre barbatulu seu, si pre lângă tóta cautarea politiana in juro, — cum si prin barbatulu ei, in România — neafându-se loculu petrecerei ei ; se provoca prin acést'a cá, in terminu de 3 luni dela datulu de fatia, sa se prezenteze inaintea forului matrimonial subscrisu, in persóna pentru ca la din contra procesulu matrimonial intentato de numitulu ei barbatu se va otari si in absentia ei. —

Fagarasiu 28 Augustu 1872.

Forulu matrimonialu gr. or. alu tractului

(1-3) prot. alu Fagarasiului I.

Edictu.

Flórea nascuta Georgiu Morvianu din Brasovu care de trei ani si döue luni de dile, a parasit cu necredintia pre legiuítulu ei sociu Ioanu Nichiforul toțu din Brasovu, nescindu-se de atuci si pánna astazi locula unde se asta, — se etérdia prin acést'a, cá in terminu de unu anu de dile, dela datulu escrierei acestoi edictu, sa se infacișiedie la subscrisulu scaunu protopopescu, cákci la din contra si in absentia densei se va pertracă si decide — pre bas'a SS. canónie ale bisericiei nóstre ort. res. — procesulu divortialu incaminatul asupra-i de barbatul ei.

Brasovu 16 Septembvre 1872.

Scaunu protopopescu gr. or.
I-iu alu Brasovului, cá foru matrimoniale.

(2-3)